N:o 7. Redaktion: ADOLF LINDGREN. FRANS HUSS. Expedition: HUSS & BEER. Stockholm den 1 April 1884. Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr. Lösn:r 30 öre. Annonspris 20 öre petitrad. Årg. 4.

C. W. F. Otto.

Med ofvanstående namnteckning och märke plägade den man, hvilkens drag vi här låtit afbilda, signera de ofta utmärkta fiol-instrument, som utgingo från hans konsterfarna händer. Det är en signatur, som var aktad då han lefde, och som, vi äro derom öfvertygade, skall bli det mångdubbelt mer i en framtid, då tiden, fiolbyggarens vän, fått göra hvad gubben O. ofta klagade ej stode i hans makt: — »die hundert Jahre hineinzulegen.»

Hvad Ottos yttre företeelse beträffar var den ej mycket i ögonen fallande: han såg ut som en gammal (alltid gammal, äfven år »trettichåta», då han efter egen utsago kom hit), en enkel arbetstryckt tysk handtverkare — dock detta blott vid ett flyktigt påseende, ty hans ögon voro konstnärsögon: skarpt blickande utåt, och tindrande inåt mot idealet.

Handtverkare sade vi; det fick man ej kalla O., ty då blef han ej god. Det är ej något handtverk, yttrade han ofta om sitt yrke — »sondern eine freie Kunst». Som en högt stående man i denna konst helsades han strax vid sin ankomst af den gamla musikvurmen och fiol-entusiasten Jean Mazér, som brukade säga åt ungt folk: »lyckliga ni unga, som får lefva medan en Otto lefver och arbetar.»

Mången undrar väl, hur man kan ställa fiolbyggarens konst så högt. Och desamma kunna dock ha beundrat de underbara välljud, som utgått från strånginstrument i en Prumes, Leonards, Laubs, Wieniawskis, Bulls, Arnolds och Poppers händer, och jublande tillropat de stora virtuoserna sitt bifall, utan att skänka en tanke åt de döda mästarne, som skapat deras tonverktyg. Är då sådant skapande så konstigt? — tänker mången. Sådane betänke: att det till utseendet så enkla instrumentet består af ej mindre än 58 delar; att de olika träslag, som dertill erfordras, skola förena vilkoren af ömsom hårdhet, ömsom vekhet samt resonnans och skönhet för ögat — och dessutom knappast mera stå att anskaffa; att lacket måste, utom andra egenskaper, hafva den af skönhet; att formen är det svåraste bildhuggeri, så att i dess kroklinier (enligt George Hart) Hogarths ryktbara skönhetslinie fått sitt fullkomligaste uttryck. Alla dessa egenskaper måste finnas hos en fiol, om han skall vara god. Endast de gamle store italienske mästarne hafva förmått gifva dem åt sina verk och sedan tagit sin konst med sig i grafven, lemnande åt efterkommande att grunda på huru de gjorde. Derpå grundade ock Otto under sin långa lefnad och Stradivari blef hans valda mönster.

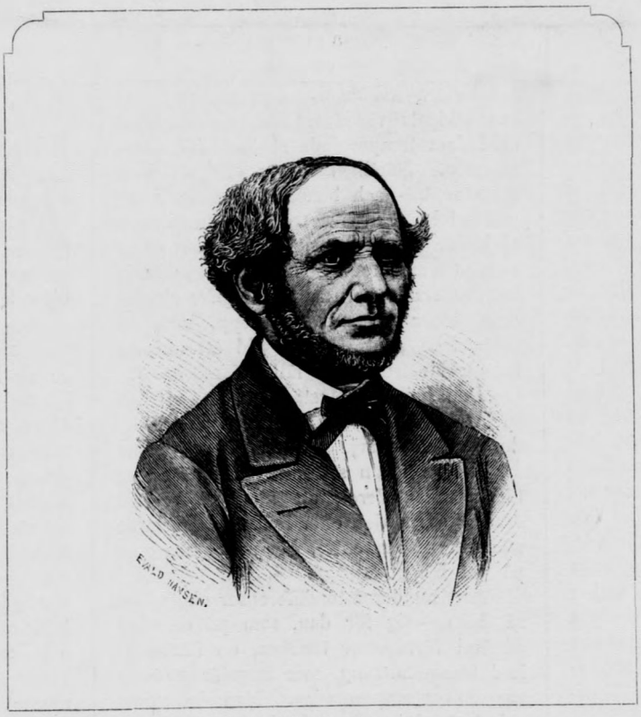

C. W. F. Otto.

Förf. har ett personligt minne af hans entusiasm för gamla italienare. Förf. var då en nybakad student och i denna egenskap tänkte han ofta nog, som Ehrensvärd någon gång, på saker, som han icke förstod. Då Otto visade honom en gammal italienare, hade han sålunda den oturen att tänka och den ännu större att yttra en anmärkning om att *F*-hålen ej voro riktigt vackra. Då skulle man sett på Otto! Med förtrytelse ryckte han fiolen ur smädarens ovärdiga händer, sprang till det öppna fönstret och lyfte den smädade skatten mot himmelen som en katolsk prest sakramenten och ropade: »so, nicht scheen, nicht scheen, diese *F*-löcher? sie sind so scheen, dass sie Rafaël nicht hätte scheener malen können!» — Otto var ock en utmärkt kännare af gamla fioler och dertill hade han den

sällsynta egenskapen att säga: »jag vet icke», då han icke visste något. Ottos violonceller i synnerhet voro utmärkta, och den allra sista — var kanske den bästa. *B.*

Till drillens naturhistoria

har L. K. i Signale lemnat följande bidrag:

Förmågan att göra en fullkomlig drill måste vara medfödd, ty dertill fordras en undantagsvis förekommande elasticitet hos struphufvudet, som hastigt vibrerande, dock ej med darrande, utan jemn rörelse, låter två bestämda närliggande toner vexla om med hvarandra. Ett sådant struphufvud är ett litet geni för sig; det har efter fullständig utbildning ett slags egen vilja, som står under sångarens kommando: denne stöter fram hufvudtonen med detsamma tänkande på bitonen, och när den senare är bragt till fast existens, så kan drillen nästan öfverlemnas åt sig sjelf, den löper undan vidare som en snurra. Sluga bedragare äro de der drillarne, som bedrifva vibration på en enda ton, och som med det vulgära namnet »bockdrillar» för deras bräkande klangforms skull, ställa till osäkerhet på teatrar och konserter. Ofta har sångaren ett vildt organ, som vid drillandet skakar fram på ett narraktigt sätt ett par musikaliskt olegitimerade tonsteg huller om buller: det gifves sålunda en gemen vagabond bland drillarne, hvilken måste underkastas särskild polisuppsigt. Utsluppen ur förbättringsanstalten, svingar sig ett sådant drillkreatur fram antingen till en oregelmessig vibration af bestämda tonsteg, eller, omvändt, till en regelmessig vibration af obestämda tonsteg: alltjemt en odåga under »bildningens» mask. Men nu komma sådana drillar som kunna jemföras med vissa uppfostringsämnen, med hvilka de kära föräldrarne efter långt experimenterande ej veta hur de skola bete sig, och som för en säsong insättas i en »anstalt» för sista slipningen; en sådan drill lemnar denna anstalt i bästa fall med en lyckligt vunnen fast begynnelseton, under det emellertid bitonen vildt rusar fram och åter, ja, till och med ned under sitt fundament. Endast när ett lyckligt öde någon gång möter med ett huldt leende, kunna dessa dåliga drillkomedianter råka ut för ett konstnärligt raptus, som verkar att vi i hastigheten ej veta, om vi skola förvåna oss öfver de många förutgångna missfostren eller öfver det enda välskapade alstret af den visade produktionsförmågan.

Kunskap är den enda makt, som man sjelf kan skaffa sig, om man icke eger den. RAHEL.

Läs icke för att motsäga eller tro, utan för att pröfva och öfverväga!
MACAULAY.

Höra falskt eller sjunga falskt?

Detta alternativ uppställes i Wochenblatt af R. Pohl uti följande intressanta uppsats:

Genom tidningarna går nu ett meddelande om en utsago af Buffon, att »falskt gehör» har sin grund i de båda öronens olika känslighet för toninverkan. Denna sak är så obestridlig, att hvar och en kan göra försök dermed på sig sjelf. Han behöfver dertill ingenting annat än en stämgaffel. Man anslår stämgaffeln starkt, så att den vibrerar en längre tid, och håller den först till venstra, och sedan, med hastig flyttning, till högra örat, och man skall i de flesta fall finna, att man på venstra örat hör tonen något högre än på det högra. Det gifves dock äfven fall, då man hör på högra örat högre än på det venstra; men motsatta förhållandet är regel, och ett sådant fall, att man på båda öronen hör tonen fullkomligt lika, förekommer jemförelsevis sällan.

Rör sig nu denna differens vanligen inom måttliga gränser, så verkar den ej störande på den allmänna tonuppfattningen. Hela vårt »tempererade» tonsystem är en sådan källa till »systematisk» tonfalskhet, att man kan säga, det vårt öra alls icke är vandt vid ren stämning. Den som en gång hört en icke tempereradt utan absolut rent stämd skala, så som akustikerna konstruera den — en 21-tonig, som är stämd efter svängningstalen och i hvilken sålunda Ciss och Dess, Diss och Ess etc. äro olika toner — den har fått erfara hvilka orena toner vårt öra har nödgats vänja sig vid, sedan pianot med dess tempererade skala blifvit dominerande. Härtill kommer ock att i en orkester trä- och bleckinstrumenter i allmänhet hvarken sinsemellan stämma rent, ej heller hvarje instrument för sig gifver absolut rena toner. Endast stråkinstrumenter skulle kunna alltid gifva absolut rena toner genom rätt grepp, men att detta icke alltid sker är vid ett unisono för stråkinstrumenter lätt att märka.

Den bekanta omständigheten, att fiolspelare nästan alltid »drifva» tonen i höjden, så att hvarje orkester så småningom går högre i sin stämning, låter för mig förklara sig deraf, att man på venstra örat, d. v. s. det, efter hvilket fiolspelarne stämma instrumentet, hör något högre än på det högra.

Äro nu dessa tondifferenser obetydliga så bildar sig för den, som på ett visst afstånd förnimmer tonerna, en förmedlad tonuppfattning, som ungefär motsvarar den »tempererade». Men det gifves också felaktiga organisationer af hörselverktygen, hvilka stegra differensen mellan båda öronens tonuppfattningar till den grad, att det blifver omöjligt att höra en ren ton; så att åhörandet af musik slutligen blir rent af pinsamt, emedan man äfven från den bästa orkester hör endast »kattmusik», ungefär så som om ena hälften af instrumenten spelade en half ton högre än den andra. Till dessa olyckliga hörde bl. a. den gamle Pixis, som under de senaste åren ej kunde besöka en konsert eller operaföreställning, emedan höjddifferensen mellan hans båda öron belöpte sig till mer än en fjerdedels ton.

Detta är lyckligtvis en sällsynt abnormitet. I mindre grad torde den förekomma oftare än man vanligen antager och än den, som råkat ut derför, sjelf vet af. Att härutinnan den orena intonationen hos sångare delvis finner sin förklaring, synes mig vara säkert. Emellertid endast delvis. Ty falsk tonbildning, särskildt den falska andhämtningen (då en för stark luftström hos sångaren, liksom vid behandling af blåsinstrumenten, drifver tonen i höjden) är otvifvelaktigt en hufvudkälla till oren intonation. Men om eljest en väl utbildad musikalisk sångare trots all möda ej kan bringa det derhän att sjunga absolut rent (synnerligast med orkester), så borde man verkligen undersöka, om icke källan till orenheten är att söka i beskaffenheten af hans hörsel i stället för i strupen. Ja, man borde hos hvar och en, som vill egna sig åt sång, först pröfva hans öron, i det man för hvart öra särskildt håller en vibrerande stämgaffel och uppmanar honom att angifva »sitt a».

En bekant anekdot är, att Julius Rietz vid Leipzig-teatern spefullt bad en sångerska »om hennes a», emedan hon konsequent sjöng för högt. Det är möjligt, att denna sångerska aldrig lärt sig sjunga riktigt; men det är också möjligt, att den stackars sångerskan sjöng för högt, derför att hon hörde för högt. — Hinc illæ lacrimæ!

Anton Rubinstein i Wien 1842.

»Den lille Rubinstein är ett verkligt fenomen!» Med detta utrop begynner den spirituelle, nu för längesedan aflidne Dr Becker sitt referat öfver Rubinsteins första uppträdande i Wien d. 9 Januari 1842, då virtuosen var föga mer än elfva år gammal (han är född d. 30 Nov. 1830.

Becker uttrycker först sin förvåning öfver den till det underbara gränsande tekniska utbildningen, ehuruväl detta ej synes honom vara allt. »Nej, ensamt denna skulle ej, om äfven bragt till sin högsta grad, kunna ingifva mig den beundran och, jag kan väl säga: vördnad, som jag af själ och hjerta egnar detta älskliga lilla menniskobarn! Men något helt annat lefver och rör sig i honom och hans pianospel; en djup känsla, en varm och värmande hänförelse, en ordnande öfversigt och analysering, en lefvande uppfattning och själfull reproduktion af konstverket; med ett ord: han är en äkta konstnärssjäl, som jag anser vara kallad att på den exequerande konstens soliga höjd nå en så hög ståndpunkt, att knappast någon före honom hunnit dit.»

Vi läsa vidare om »hans ur själens djup strömmande föredrag, hans obeskrifligt fina nyansering af melodien, den nästan oförklarligt mjuka, sångbara ton-

förbindelsen» . . . »Der valet af tonstycken medgifver utveckling af hans naturel, der talar ur hans spel själ till själ, hjerta till hjerta.» Redan träder »ett och annat, förvånansvärdt nog, fram i hans spel med en fulländning, som verkligen ej lemnar något öfrigt att önska, hvarken i yttre eller inre afseende, så att man kan profetera honom en framtid, så ärofull, stor och ädel som någonsin konsten förlänat åt någon menniska». — Den lille Rubinstein spelade på denna konsert Thalbergs fantasi öfver två ryska tema, fuga ur Bachs kromatiska fantasi, »Lob der Thränen» och »Ave Maria» af Schubert-Liszt samt den senares kromatiska galopp.

Efter den andra konserten d. 23 Jan. skrifver Dr. Becker: »Elden från ofvan lågar inom honom, han är uppfyld af verklig hänförelse, och hvad han spelar är den klara återglansen af denna hans äkta konstnärsnatur. Underbart här vid lag är att vid hans unga ålder, då hjertats och själens egenskaper ännu hvila i outvecklad brodd eller på sin höjd begynna skjuta fram, den musikaliska känslan redan står i full blomstring, föredraget redan vitnar om så klart medvetande, att den tekniska behandlingen af instrumentet synes helt och hållet utgå ifrån och beherskas af hans ande. Hans spel är ingen inlärd bravur, deri en konstmessig nyansering utpräglar sig i ersättning för själen; nej, det är en lefvande, sjelfständig, ur själens innersta framqvällande känsla, som förkroppsligar sig i tonerna, som genomtränger och förandligar dem och liksom med dem bildar en högre organism.»

Den andra konsertens program var bättre sammansatt än den förstas; »med stigande uppmärksamhet lyssnade man på den underbare gossen, och det bifall, som invita fortuna tvingade sig fram, öfvergick allt mer till verklig entusiasm, en sådan som ej kan framkallas af blott och bart virtuositet».

Rubinstein begynte med Beethovens Sonate pathétique, som han spelade beundransvärdt och hvari man blott på ställen af mera djup saknade den manliga mogenheten. »Men äfven här fanns en obegripligt intuitiv antydan till mera fullkomlig uppfattning, som åter hade sitt eget behag och likasom profetiskt förkunnade, hvad allt som i denna rika själ låg gömdt för att växa upp och gå i mognad.» Henselts »Liebeslied» och »l'Orage» föredrog den unge gossen med sällsynt liflighet och finaste nyansering af melodien. Efter Mendelssohns första Lied ohne Worte följde Mozarts Gigue G-dur, hvilket allt hänförde och begärdes da capo. »I Thalbergs Moses-Fantasi visade Rubinstein en öfverraskande bravur och kraft. Märkvärdigast var dock (här liksom öfverallt) den egendomliga färg han visste att gifva melodierna, hvarigenom, till trots för de svåraste mekaniska afbrott, en ton så ledigt och mjukt slöt sig till en annan, att melodien klingade såsom i allsköns lugn framsjungen, och detta derjemte med en mångfald i betoning, som måste räknas i tusental för att kunna fullt bestämmas.»

På tredje konserten d. 2 Febr. spelade Rubinstein med orkester en konsert, C-moll, af hans lärare A. Villoing, under hvilken pjes han utvecklade förundransvärd öfversigt och säkerhet och vid flere upprepade felaktigheter i orkesterackompagnementet så föga lät sig förvillas, att han tvärtom flera gånger ur minnet hjelpte orkestern till rätta genom pianot. Mendelssohns Fiss-moll-scherzo spelade den unge konstnären med stor elasticitet i anslaget och sprittande liflighet; en ballad af Herz, i sig sjelf af ringa värde; och Mozarts Gigue måste han spela om, och efter flerfaldiga inropningar spelade den outtröttlige gossen på köpet andra hälften af Thalbergs Moses-Fantasi.

Dr Becker slöt sin andra recension med de profetiska orden: »Du är kallad till det största, det högsta, min käre värderade vän! Jag förkunnar det oförbehållsamt. Gör mina ord till sanning; det beror bara på dig sjelf att göra det!»

* * *

Så mycket om det lofvande barnet. Den mogne konstnären hafva vi med stift och penna tecknat redan i nr 3, årg. 1881, af denna tidning.

Ett intermezzo. Om den för sitt jovialiska och öppna sätt allmänt omtyckte och aktade musikdirektör Sperati berättas följande historia, som vi ej tveka återgifva, då den dels lär vara fullkomligt »autentisk», dels ej innehåller något för personen i fråga sårande: S. skötte under en tid orgelspelningen i Trefoldighedskirken i Kristiania samt biträddes dervid stundom af sin gode vän och kamrat, Metz, såsom orgeltrampare. Musiken var för båda hufvudsaken, helst de voro rättrogne katoliker, och kan det derför ej väcka förundran, att de vanligen vid predikans början drogo sig undan till en bortskymd vrå på orgelläktaren, der de med samtal om ditt och datt sökte på bästa sätt fördrifva tiden. En söndag hade S. för att motverka den då på vintern rådande bistra kölden medtagit en liten »plunta», ur hvilken han äfven bjöd sin kollega en »värmare». Predikanten hade nyss med ovanlig kraft dundrat på predikstolen, hvarför våra två vänner på läktaren höjt rösten kanske något mer än rådligt var. Då presten nu med den till sina åhörare riktade frågan: »hvad skal jeg da sige dem?» gjorde en plötslig »konstpaus», förnam den andäktigt lyssnande församlingen följande, visserligen något oväntade svar från läktaren, framhväst med äkta tysk accent: »*Schål Sperati! — Schale Metz!*»

FÖLJETONG.

Schwedische Antiwagnerianer.

Under denna rubrik läser man i n:r 11 af den frenetiskt wagneristiska, men annars vanligen mot Sverige välvilliga Allgemeine Deutsche Musikzeitung ett angrepp mot ej blott Svensk Musiktidning utan hela Stockholmspressen, hvilket är altför oförsynt och märkvärdigt att vi skulle vilja undanhålla svenske läsare detsamma, men tillika altför mycket gränsande till pecorale, för att kunna få plats annorstädes än inom den lättare följetongsafdelningen. Vi anföra altså i ordagrann öfversättning dess hufvudstycke och tillåta oss i parenteser kommentera dess öfverraskande nya upptäckter och egendomliga åskådningssätt med några fråge- och utropstecken. Den okände kåsören skrifver:

»Så har då Wagnerismen äfven gripit vårt land!» — med denna djupa suck (?) begynner en artikel i Svensk Musiktidning öfver årets novitet på k. Stora teatern i Stockholm, »Harald Viking», text af Hans Herrig, öfversatt af A. Lindgren, musik af A. Hallén. Vi hafva redan korteligen omtalat den glänsande framgång som den nya operan vunnit vid sitt första uppförande. Denna framgång har förblifvit verket trogen (?), ehuru »Harald» redan blifvit gifven sex gånger (näml. då detta skrefs). Om någonting talar för operans värde, så är det visserligen detta faktum, ty Stockholmspressen har gjort sitt till för att göra komponisten lifvet surt (?). En sådan rikedom på skefva omdömen, hatfulla angrepp, förolämpande beröm, ihåligt bättre vetande (!!!) har sällan kommit en komponist till del, och Hallén kan blott såsom entusiastisk beundrare af Richard Wagner trösta sig dermed, att det icke gått mästaren bättre i dennes fosterland, än nu Hallén i Sverige (!). Dertill kommer ytterligare, att Wagner här gäller såsom den egentlige representanten för tysk konst (?), och att man derför smädar honom (!) med så mycket större vällust, emedan man dermed tror sig träffa Tyskland (!!!!). Tyskland har visserligen icke gjort Sverige någonting ondt, men det gäller nu en gång för patriotiskt att hata tyskarne (!!!!). I stället för att svenskarne borde känna sig såsom germaner och i Wagner erkänna den väldiga germaniska urkraften (!), så efterapa de hällre fransoser och italienare, och Sv. Musiktidning hänvisar också Hallén till förebilderna (?) Verdi, Boito, Gounod, Massenet, Saint-Saëns! Förmåga vill man ju väl icke frånkänna sin landsman, men till hans olycka lär han under sitt fleråriga uppehåll i Berlin varit bearbetad af »Wagnerapostlar» och man bör dock icke »låta Hallén böta för Wagners eller Herrigs synder». Är det icke ytterst skämtsamt? Hos denne kritikus kunde hr Edv. Hanslick ännu gå i skola (!!). För öfrigt vilja vi icke förtiga, att en hel rad tidningar öfver hufvud icke nämnt diktarens namn, just emedan denne är tysk och Wagners beundrare (!!)» — — o. s. v.

Vi afbryta här denna märkliga kria, om hvilken man stannar i tvekan, hvarutinnan den är mest komisk, antingen i försöket att af hr Hallén göra en svensk Richard Wagner, eller i den om möjligt ännu befängdare insinuationen, att de föregifna »smädelserna» mot Wagner och Herrig skulle ha sin grund deri att de äro — tyskar! Nej, bäste hr förf., så stygga äro vi, »die dummen Schweden», ingalunda mot våra vänner tyskarne. Vi låta dem ju tvärt om ofta helt godvilligt draga oss vid näsan; det är endast två saker, hvaruti vi visa en dem högst obehaglig halsstarrighet mot deras annekteringslystna »germaniska urkraft» och det är i fråga om socialismen och wagnerismen. Ingendera vill lyckas riktigt utmärkt här i Sverige, förmodligen emedan vårt folk har för sundt och praktiskt bondförstånd för att gripas af några fanatiserade »urkrafter» och för mycket sinne för det komiska i dessas fantastiska arbete. En moderat Wagnerism har man här visserligen ingenting emot, hvilket bevisas bl. a. af den popularitet som »Lohengrin» åtnjuter; men vi frukta att om den ultraiserade, moderna wagnerismen här vill söka uppträda med de later af pretenderad ofelbarhet i sin förskrufvade reflexionsstil, af ofördragsamt högmod, sinlig våldsamhet och fanatisk mysticism i sin verldsåskådning, som äro dess mest utmärkande kännetecken, så skall den af hela svenska folket blifva lika energiskt uthvisslad, som socialismen blifvit det i skräddaren Palms ryktbara person.

Det är derför enl. vår tro föga värdt att den onämde författaren — som måtte vara någon vän till hr Hallén af det slag som man ber Gud bevara sig ifrån — gör sig besvär med att upplysa tyskarne om huru djupt vi äro i behof af den germaniska frälsningen; det torde blifva förspild möda. Ej heller torde det vara värdt att han uppstämmer den hos wagneristerna vanliga jeremiaden, så snart någon af deras helgonkandidater icke ögonblickligen af hela verlden kanoniseras och beklädes med påflig ofelbarhet. Att Stockholmspressen — med undantag af ett par blad som yttrat sig mindre värdigt — faktiskt tagit hr Hallén under armarne på ett sätt som knapt här förr vederfarits någon inhemsk tonsättare, det låtsar förf. icke om; att dess allra flesta recensenter uttalat sig, om ej med entusiasm, så åtminstone med aktning om så väl hr Halléns talang som den stil, hvilken han valt men hvilken de, sin öfvertygelse likmätigt, ej kunnat obetingadt underskrifva — alt detta är, enl. förf:s terminologi, antingen »hatfulla angrepp» eller »förolämpande beröm»! Det vore roligt att veta hvilket beröm som enligt förf. icke vore förolämpande. Förmodligen ett sådant som proklamerade hr Andreas Halléns messianska sändning såsom den ofelbare förlossaren och omvändaren af svenska tonkonsten till wagnerismens allena saliggörande kyrka. Det finnes dock i sjelfva Tyskland ett stort antal skriftställare — och ledsamt nog för wagneristerna höra nästan alla representanter för den egentligen vetenskapliga musikliteraturen till detta antal — hvilka, under erkännande af Wagners stora reformatoriska betydelse, betrakta ultrawagnerismen blott såsom en specialitet, men ingalunda såsom den enda berättigade (se t. ex. Wagnerbiografien i det förträffliga musiklexikon af H. Riemann, en äfven af wagneristerna uppburen författare, som ofta skrifver i Musik. Wochenblatt). Nåväl! Må nu hvarje specialitet gerna få sin relativa hyllning, så länge den kan uppvisa geni och talang. Men må man låta bli att för wagnerismen taga i anspråk en sekterisk exklusivitet och ofördragsamhet, och må tyskarne akta sig för högmodig förhäfvelse nu, då de efter Wagners död i denna riktning ingenting ha att förhäfva sig öfver; ty det lär väl vara ett faktum — ehuru det nog retat förf. — att intet tyskt namn f. n. kan sättas vid sidan af de franske och italienske operakomponister som förf. efter oss citerat, och att Tyskland för tillfället synes vara renonce på trumf. Antagligen är detta också skälet, hvarför man i Tyskland med sådan ifver adopterat »Harald Viking» (som ganska riktigt är det enda lyckade exemplet på en sannskyldig wagneropera efter Wagner!), och hvarför man så gerna vill annektera hr Hallén till att vara tysk och hela det musikaliska Sverige till att gå under oket af den wagnerska pangermanismen. Men vi svenskar skola väl betacka oss för anbudet, ehuru vi visserligen kunna med skäl känna en viss stolthet öfver att man gjort oss den äran.

För sin del har Sv. Musikt. efter bästa öfvertygelse sökt framhålla hr Halléns verkliga talang. Att detta varit för ljumt för hans entusiastiske lofsångare, kunna vi naturligtvis icke hjelpa och få väl söka bära lofsångarens vrede. Men hvad vi härmed velat skarpt protestera emot, det är att densamme tillåter sig i en ansedd tysk facktidning skrifva vrängda framställningar af med få undantag hela Stockholmspressens handlingssätt och motiven derför. Vi äro öfvertygade att han dermed gjort hr Hallén en mycket dålig tjenst och att denne icke skall få skäl att vara honom synnerligen tacksam. *A. L.*

Tenorens mynt. Litet hvar vet att första klassens tenorer betinga sig rätt respektabla honorarer. Många menniskor anse dem t. o. m. alldeles för höga. Så kalkylerades nyligen att en af de förnämsta tenorerna vid stora operan i Paris erhöll $5^1/_2$ francs för hvarje not han sjöng. Denne tenor, som hade rykte om sig att vara temligen girig, ville en dag köpa en vas i en fashionabel butik och beklagade sig då öfver det höga pris, 21 fr., som köpmannen begärde för vasen. »Hvad behagas? Jag har hört sägas att hvarje not ni sjunger är värd sina $5^1/_2$ fr.» Den store sångaren tog vasen under armen, gick fram till kassan och sjöng: »Do—re—mi—fa! Hör på, det utgör 22 fr., gif mig en fr. tillbaka.»

Från scenen och konsertsalen.

Den 13 mars höllo fruarna Gröndahl och Magelssen sin andra konsert. Den sist nämnda var dess värre ej återställd från sin sjukdom, hvadan hon ej gjorde väntad effekt. Den först nämnda var så mycket bättre disponerad och underhöll intresset både såsom solist och ackompagnatris.

Fru Gröndahls spel erinrar i någon mån om Bülows. Ehuru qvinna, låter hon icke den känsliga sidan träda fram med improvisatoriskt öfverväldigande styrka, utan hennes känsla är — fastän den nog gör sig gällande — i märkvärdig grad beherrskad. Deremot upptager hon konstverket i sig med alla dess detaljer och återgifver det med denna intelligenta och finskiftade sorgfällighet, som äfven utmärkte Bülow och i viss mån (ehuru på ett mera torrt sätt) Essipoff. Derför tröttnar man aldrig att höra henne, i synnerhet då härmed förenar sig en teknik som är både duktig och polerad, om än ej i den utomordentliga grad, som hos de båda nyss nämnda. Som skapande artist åter står hon öfver dem bägge.

En konsert af högst ovanligt slag var hr Andersens stora symfonimatiné, som blott hade det felet att ej fullt motsvara sitt namn, enär kammarmusik sådan som Rubinsteins pianotrio alls icke passade till omgifningen och hade bort utbytas mot en uvertyr; då hade man äfven fått till fullo höra alt hvad en dylik jätteorkester kunnat åstadkomma, något som nu icke var fallet, enär hr Andersens symfoni med sina öfriga förträffliga egenskaper icke förenar den, att fullt tillgodogöra sig orkesterns klangmedel. Åtminstone föreföllo oss träblåsinstrumenten något försummade, hvarjämte messingskören stundom klang väl starkt och tjockt till och med för så många stråkar som här (enl. uppgift 80). Deremot voro just stråkarne, och naturligtvis enkannerligen violoncellerna, tonsättarens starka sida och hade behandlats med stor förkärlek hvarjämte visserligen äfven åtskilliga blåseffekter förtjena framhållas (särdeles i basunkören). Med fortsatta instrumenteringsstudier — som i modern musik äro så ytterst vigtiga — skall den talangfulle tonsättaren utan tvifvel göra ännu mer af sin monsterorkester, ty i formläran synes han vara sadelfast. Visserligen har man anmärkt att motiven kunde blifvit mera utarbetade äfvensom att första satsen saknade kontrastmelodi, men dessa anmärkningar träffa ej blott hr Andersens symfoni utan nästan hela den moderna tonkonsten, som synes vilja återföra symfonien till dess ursprung: sviten, hvilket också i en tid, som hvarken eger en Mozarts melodiska uppfinning eller en Beethovens tematiska konst, ej torde vara så oriktigt. Vigtigare är den observationen att första satsen ej var alldeles fri från rytmiskt effektsökeri, hvilket något skadade den i öfrigt ungdomsfriska, klara och i god mening populära ingifvelsen. Vi skulle dock för att stadga vårt omdöme gerna vilja höra om detta märkliga och högst förtjenstfulla

verk, och att döma af det förtjenta bifall som egnades dess framstående skönheter, ville nog allmänheten detsamma.

Nya teatern torde ha gjort ett lyckligt grepp med sin »Rip Rip», en operett som visserligen ej är något framstående konstverk till vare sig text eller musik, men deremot förträffligt lämpar sig till folkpjes, enär den Washington Irvingska sagans poesi ännu skimrar igenom den något klumpiga bearbetningen och äfven Planquettes tondiktning, ehuru betydligt underlägsen den till »Cornevilles klockor», lemnat ett och annat nummer af verkligt värde. Dessutom äro uppsättningen — särdeles i de glänsande spökscenerna i andra akten — äfvensom utförandet af stor förtjenst. I titelrollen räcker visserligen hr Pettersons röst icke till, men i dramatiskt afseende har han gjort ett godt studium som är mycket sevärdt. Fru Östberg är förträfflig, likaså hr Gardt och bland bipersonerna i synnerhet fröken Löfgren och fröken Strandberg, hvilken sist nämda här röjer en ej obetydlig talang för det komiska. Fröken Lund sjunger som alltid med hänförande värma, och folkscenerna göras godt, ehuru åtminstone sista aktens parlamentariska uppträden borde förkortas.

När slutligen nämnes, att hr Labatts Tannhäuser var något af det yppersta man sett på svensk scen, så torde vi genomgått det vigtigaste af hvad som förekommit (sista symfonikonserten måste vi naturligtvis spara). — Fröken Stjernberghs matiné var rätt väl besökt och applåderad.

A. L.

10 febr.	Matiné Lindström (Brahms, Volkmann, Södermans Heimer).
18 »	Harald Viking.
21 »	Musikföreningen (Kiels Requiem, Schum. Nachtlied).
1 mars	Symf. kons. (Griegs pianok., Raffs Im Walde)
4, 13 »	Gröndahl-Magelssen.
11 »	Soaré Book (Brahms op. 26).
12 »	Aug. Meissner.
16 »	Andersen (Symf. h moll).
22 »	Rip, Rip.
25 »	Alma Stjernbergh.
26 »	Labatt-Tannhäuser.
29 »	Symf. kons. (Saint-Saëns Henri VIII).
30 »	Lejdström.

Man berättar om en ryktbar sångare (engagerad för en säsong i Rio-Janeiro), hvars omättliga glupskhet intet medgifvande kunde tillfredsställa, följande:

— Förutom den öfverenskomna lönen, sade han, begär jag 500 francs pr afton i flitpengar.

— Det beviljas er.

— Jag begär också att man håller mig med vagn för att fara till och ifrån teatern.

— Det skall ni få.

— Jag begär äfvenledes att man betalar mina hotellräkningar.

— Vi ska' dra försorg derom.

— Jag fordrar . . .

— Om förlåtelse, afbröt impressarion, då måttet blifvit rågadt, ni fordrar utan tvifvel att kejsaren af Brasilien abdikerar till er förmån; detta står nu inte i min förmåga att uppfylla, och ni blir utan såväl hans krona som alltsammans det öfriga.

Musikaliska Resebref.

III.

Berlin. Dresden.

Teatern var utsåld; det var lördagsqväll och flere år sedan »Flykten ur Seraljen» gafs i Berlin. Och derför kan man ju ej förundra sig öfver, att verkligen närmare 3,000 personer infunnit sig för att njuta af den Mozartska operan, hvilkens fina och vackra musik, som i mycket påminner om Mozarts öfriga operor, särskildt »Figaros bröllop», tycktes mycket anslå åhörarne. (I parentes en liten fråga: Hvarför gifves numera aldrig denna opera i Stockholm? Den är hvarken svår att inöfva, ej heller behöfvas några vidlyftiga dekorationer.) Texten är mycket enkel, kanske alltför enkel, men genom den innerliga sammanslutning mellan text och musik, som man alltid förefinner i Mozarts operor, blifver det hela en verklig konstnjutning. Som Konstanze firade Lilli Lehmann en verklig triumf, nästan ännu större än som Nattens drottning i Trollflöjten. Och det är väl också omöjligt att kunna få höra en klockrenare stämma, ett vackrare sångsätt, än fröken Lehmann eger; och när dertill kommer ett dramatiskt lif, ett fint pointeradt spel, — då kan man endast beundra. Publiken gjorde så också. En trefaldig inropning och en bukett blefvo lönen för hennes första aria, som hon utförde alldeles hänförande väl. Lika angenämt som det var att höra fröken Lehmann, lika tråkigt var det att höra Belmontes framställare, tenoren Ernst. Ett affekteradt spel, en ful och vibrerande röst och ett miserabelt sångsätt voro de kännetecknande dragen hos denne konstnär. Publiken applåderade dock, egendomligt nog, tvänne af hans arior, förmodligen af gammal vana. I Blondes rol var en ung sångerska, fröken Driese, särdeles bra; hon framhöll utmärkt den glada, muntra karaktär, som kännetecknar Blonde, på samma gång som den hos henne befintliga vekheten. Öfriga medspelande skötte väl sina partier, i synnerhet den dugtige bassångaren Fricke. Orkestern förtjenar särskildt omnämnas för dess renhet, punktlighet och styrka, likaså den talangfulla dirigenten, som ledde operan utan att den minsta slitning kunde förmärkas. Det hela var, som sagdt, vackert och anslående, men skulle bestämdt kunna gifvas lika bra i Stockholm, kanske med undantag af Konstanzes role.

Men nu, mina läsare, lemnar jag Berlin, och ber er följa mig till Dresden, denna stad, badad af »den gulbruna Elbes brungula vatten», såsom en realistisk författare uttrycker sig.

Sedan jag intagit middag, gick jag i sällskap med tvänne svenskar för att höra en kaffe-consert (eller rättare »Bier-Consert») utaf Mannsfeldts kapell. Programmet var väl valdt, ehuru naturligtvis äfven något dansmusik gafs. Det upptog framstående saker af de förnämste tyska kompositörer; ingenting nytt förefanns, men det oaktadt var det mycket intressant och lärorikt både att höra på orkestern och att se på kapellmästaren. Det fanns hos detta kapell en enhet, som gaf sig tillkänna, likaväl i den obetydligaste vals, som i den svåraste ouverture. Detta gjorde att till och med de vanliga dansnumren blefvo mycket mera njutbara än hemma hos oss t. ex. i Meissners orkester. Vidare bör framhållas den ovanligt rena och solida stämningen hos alla instrumenter, hvilket naturligtvis äfven i hög grad bidrog att förhöja deras inbördes verkan. När nu slutligen till dessa båda för en orkester så vigtiga saker kommer, att anföraren med lif och lust var intresserad för sin sak, så vet man sannerligen ej, hvad man mera skall begära. I tysthet gjorde jag först mina små jemförelser mellan denna orkester och hofkapellet. Nej, jag talade tvärtom helt högt derom med mina följeslagare, hvilka i sin patriotiska ifver naturligtvis försvarade hofkapellet mot mina angrepp och anmärkningar. Vi hade så suttit en stund, inbegripna i vår dispyt, då jag af en ren tillfällighet kommer att vända mig om. Och tätt bakom mig får jag se — en af hofkapellets mest framstående medlemmar, hr S . . . . . Han upplyste mig leende, att han hört hela vårt samtal, och visst ej kunde gilla mina påståenden . . . .

Då jag nu omtalat en af Dresdens orkestrar, skulle jag också gerna vilja nämna ett annat mindre kändt, men derför icke mindre godt kapell. Jag syftar på Dresdens Regementsmusikkår. Utanför slottet spelar den hvarje dag några stycken, hvilka taga sig särdeles väl ut; ty äfven om denna orkester gäller det, att samspelet är så uppöfvadt. En mycket angenäm upptäckt gjorde jag der, då jag fick se att bland den 45 man starka orkestern ej befann sig någon, som skötte trumman. Det gick utmärkt för sig ändå, fastän här ej som på andra ställen funnos 10 eller flere trumslagare, hvilka på allt sätt försökte spräcka åhörarnes örhinnor.

Tyvärr hade jag ej något tillfälle att i Dresden få höra en opera; ty den dag, jag besökte teatern, gafs Mendelssohns »Midsommarnattsdrömmen». Om jag helt kort skulle vilja göra några jemförelser mellan dess återgifvande i Stockholm och Dresden, så bör först omnämnas orkestern. Och måste jag erkänna, att vårt kapell utförde såväl den undersköna ouverturen, det fina scherzot och den ståtliga marschen med mycket mera lif, för att ej säga »schwung», än det annars väl sammansatta teaterkapellet i Dresden. De olika tempi gingo för långsamt, för släpigt, och Mendelssohns allegrosatser måste som bekant tagas duktigt fort. I synnerhet gälla mina anmärkningar marschen, som förlorade mycket af sin skönhet genom det långsamma tempot, särskildt i mellansatserna i G- och F-dur. Intermezzo och Nocturne utfördes deremot mycket väl, både hvad nyansering och taktmått beträffar.

Bland de mest betydande personerna i skådespelet äro utan tvifvel Puck och Py-

ramus. I Stockholm spelades dessa af fru Hartman och herr Janzon, i Dresden af en ung, begåfvad skådespelerska, fröken Diacono, samt en af Tysklands förnämste komiker, herr Schuberth. Fröken Diacono uppfattade i mitt tycke Puck ännu mera »tjufpojksaktigt», om uttrycket får begagnas, än fru Hartman; dock lämpade sig hennes figur till följd af sin längd ej för denna rôle så bra, som fru Hartmans. Herr Schuberths Pyramus var roligare och ännu mera skrattretande än herr Janzons, churu denne senare ju äfven gjorde rätt mycket af denna tacksamma rôle. Om de öfriga rôlernas innehafvare är just intet att säga. De utfördes lika väl, om icke bättre i Stockholm. Samma omdöme gäller också både uppsättning och dekorationer.

R—n J—r.

Hur det går till. En ryktbar tysk orgelspelare, som nyligen reste i England, besökte en söndag i sällskap med en vän och landsman en kyrka på landet. Kören fick snart veta hvem den obekante var och önskade ifrigt få höra honom spela. De bådo den gamle organisten Winter att tillåta tysken spela utgångsmarschen. Gamle Winter satte till en början näsan i vädret och nekade föraktligt att lemna tillåtelsen, men framställningarna blefvo snart så kraftiga att han måste gifva vika.

Välsignelsen var läst och Winter reste sig motvilligt från sin plats som intogs af tysken. Folket hade rest sig från bänkarne och började närma sig utgången.

Men hör! hvad var detta för underbara toner? Orgeln hade fått en alldeles ny röst. Hittills okända harmonier sväfvade fram genom luften. Folket stannade på sina platser och lyssnade. Till och med den beskedlige gamle pastorn stannade midt i predikstolstrappan som bunden af en förtrollning. Gamle Winter öfverskådade med ens ställningen. Församlingen hade tydligen blifvit förtrollad och förlorat all rörelseförmåga.

Puh, ropade han, det der har ni för det ni skall fjeska. Herre, ni kan inte spela ut dem. Vänta skall jag visa er hur det går till!

Han stötte derpå helt oceremoniöst tysken från sin plats, slog sig sjelf ner vid orgeln och uppstämde en af sina gamla jemmerliga melodier.

Åhörarne dernere upphörde med ens att skåda upp på läktaren, skyndade till utgångarne, och gamle Winter reste sig, då kyrkan blifvit tom, triumferande från sin plats.

Det, som icke är värdt att läsa mer än en gång, förtjenar icke att läsas.

WEBER.

Musik är nyckeln till qvinnohjertat.

SEUME.

Från in- och utlandet.

Upsala den 19 Mars.

Musiksäsongen inom vårt samhälle har hittills lefvat uteslutande på främmande krafter: ett par tre konserter, se der allt!

Erkännas måste dock att dessa varit rätt intressanta. Särdeles den första, som i Domkyrkan gafs af frök. Pyk och hr Lundqvist. Begges kolossala stämmor klingade herrligt i den vackra dômen och särdeles den förstnämndas prestationer väckte förtjent beundran. Frök. Pyk torde också vara nordens största konsertsångerska f. n. Hon imponerar lika mycket genom kraften och bredden i sitt föredrag som hon intager genom den egendomliga sordin, hon stundom lägger öfver sina fenomenala röstmedel. Det är ej för mycket sagdt att frök. Pyks mezza voce i klarhet, stadga och ljufhet närmar sig den celebra Désirée Artôts, hvilken vi här i fjol beundrade. Utan tvifvel blir det en kännbar förlust för vårt svenska musiklif om denna näktergal nu — som det säges — för längre tid lemnar sitt fosterland.

Fröken Vendla Andersson — den behagliga opera-comique-subretten från k. operan — har här hållit en, man skulle kunna säga kammarmusikafton, assisterad af tvenne mycket ungdomliga drabanter, hrr Meissner och Aulin. Frök. Anderssons fält är mer den liffulla opera-comiquen, än konsert-estraden. Som vis-sångerska är hon lyckad, men hvarken hennes Mozart-cantabile eller hennes Dannström-koloratur egde några ovanligare företräden. Ett litet glansnummer var Piccolino-visan, framtrollad med det mest graciösa koketteri. De nyssnämnda unga biträdena utfylde programmet i mån af talang och utvecklad begåfning. I hr Aulin uppspirar en lofvande violinist och deraf hafva vi minsann behof i våra nästan alltför mycket »cantabla» tider.

Fruarna Backer-Gröndahl och Basilier-Magelssen äro en eminent duo, föregången af rättmätigt stort rykte. Den senare var vid sitt uppträdande härstädes så illa disponerad, att publiken genom de nummer hon föredrog endast föga kunde njuta af hennes annars så klangfriska röst och öfverlägsna koloraturtalang. Dess mer beundrades fru Gröndahl, som till den vanliga pianohjeltinnans rutin och bravur lägger ett plus af personlig genialitet och fängslande, naturfrisk poesi. Fru B.-G. är som bekant norska. Hvar hafva vi hennes svenska pendant, hvar?

Sedan detta skrifvits, har åtskilligt verkligen tilldragit sig inom vår egen lilla musikverld. En välgörenhetskonsert, som i olikhet med många af sin art, verkade välgörande äfven för musikälskande öron, således nästan ett fenomen!

Den allra nyaste nyheten är Filharmoniska Sällskapets konsert, som i sin egenskap af amatörtillställning naturligtvis går fri för hvarje mer närgången analys. En af Beethovens lättare symfonier, den Mozart-artade i C-dur spelades. Vidare Södermans Hjertesorg, der en ung fröken E. Bergenson särdeles behagligt gaf solopartiet, nummer ur Friskytten, Kjerulfs trubadur-ballad, samt till slut Schumanns stämningsfulla och karakteristiska Zigenarlif. Universitetets director musices herr Ivar Hedenblad anförde det hela.

Aucun.

Lund den 22 Mars.

Studentföreningens vårkonsert i går afton hade till universitetets vackra aula samlat en publik af inemot 1,000 personer. Konserten inleddes af den 40 man starka orkestern med en fest-ouverture af Ludvig Norman, komponerad med anledning af Kongl. teaterns sekularfest 1882. Ehuru bygd på bekanta motiv — neml. folkvisan: »Du gamla, du friska, du fjellhöga nord», samt Naumanns: »Ädla skuggor, vördade fäder» — faller denna ouverture ingalunda inom den ytliga tillfällighetsmusiken. Den fulländade konst, hvarmed de båda motiven blifvit inflätade, förlänar denna ouverture det djup och den strängt allvarliga prägel, som kännetecknа snart sagdt alla Normans skapelser. En annan för vår publik ny bekantskap var Emil Sjögrens Bacchanal, som mottogs med varmt bifall. Väl möter oss icke här den gamle rutinerade mästarens klarhet i form och säkerhet i användningen af materialet, men vi måste beundra den ursprunglighet, den rikedom i uppfinning och framför allt den verkliga bacchanalstämning, som genomgår kompositionen. Vi ha genom denna bekantskap fått ytterligare stöd för de rika förhoppningar, man fästat vid den unge tonsättaren.

Dessutom gaf kören med orkesterackompagnement Schumanns »Zigenarlif» och Griegs »Landkjending». En särskild dragningskraft hade denna konsert fått genom Kammersanger N. J. Simonsens medverkan. Sedan gammalt vår publiks »yndling» mottogs han med lifliga applåder och sjöng, förutom solopartierna i Bacchanal och Landkjending, några småsånger till piano, af hvilka Schumanns »Frühlingsnacht» måste tagas da capo. Han lönade de entusiastiska bifallsyttringarna genom att sjunga utom programmet en liten dansk folkvisa. Pianoackompagnementet sköttes synnerligen förtjenstfullt af Kammermusikus C. Lembke.

Af det öfriga programmet egnades lifligast bifall åt Schumanns »Die Rose stand im Thau», väl utförd af eliten inom sångföreningen, den s. k. lilla kören.

Konserten i sin helhet sluter sig värdigt till de verkliga musikfester, sångföreningens vårkonserter utgjort under en följd af år för vårt samhälle och en ganska vidsträckt omnejd. *—t.*

Det var att vänta, säger Norrl.-P., att en konsert om hvilken två sådana förmågor som fruarna Basilier-Magelssen och Backer-Gröndahl förenat sig, skulle blifva en konstnjutning af ovanligt slag. Förväntningarna blefvo ingalunda gäckade. I synnerhet tro vi att vår publiks nya bekantskap, fru Backer-Gröndahl tillvann

sig det mest odelade intresse. Fru Basilier-Magelsen hade valt jemförelsevis många koloraturnummer, och utan tvifvel har hon bland sådana sitt bästa område. Fru Backer-Gröndahls spel är förunderligt. Hon liksom talar tonernas språk såsom sitt modersmål, och talet flyter såsom från en som har mycket att säga, varma och kraftiga, bevekande och hotande saker att uttala och som aldrig behöfver söka efter sina tankars form. Men med nöje anteckna vi, att konsertsalen denna gång var nästan fyld.

En edition förberedes af A. F. Lindblads efterlemnade instrumentalverk. Början kommer att göras med hans pianostycken.

Tyske musikanter, den ena kåren efter den andra, hemsöka Kristinehamn, säger Vermlands Allehanda. De äro på väg norrut, förstås.

För 25 öre såldes ett piano vid en auktion i Vernamo socken i förra veckan. Det var förstås ingen konsertflygel, anmärker Smålands Allehanda.

»Bellman», Suppés under arbete varande operett, blef i förra numret af denna tidning uppgifven vara komponerad af Millöcker, hvilket härmed rättas.

Adelina Patti reser med Colonel Mapleson och hans operatrupp i amerikanska vestern och har gjort furore i San-Francisco samt bland mormonerna i Saltsjöstaden, der hon äfven på återvägen från Kalifornien kommer att konsertera.

Paris. Det för någon tid sedan försiggångna första uppförandet af Massenets nyaste opera Manon å Opéra comique, hvilket säges vara mönstergiltigt, föranleder de franska tidningarna att meddela några uppgifter om förste kapellmästaren vid nämnda institut Jules Danbé, hvilken hedern af denna operas lysande framgång i ej ringa mån tillkommer. Bland annat läses i La France ett bref från tonsättaren Massenet till Danbé af följande lydelse: »Min käre Danbé! Jag tackade dig säkerligen ej tillräckligt i går vid första uppförandet af min Manon för den vänskapsfulla omsorg och den konstnärliga ifver, du egnat instuderandet af detta mitt arbete. Var öfvertygad, att jag är lifligt rörd deröfver och jag rönte en stor tillfredsställelse vid att se en så aktningsvärd talang som din ånyo erkänd af publiken. Jag vill, om det är möjligt, i dag afbörda mig återstoden af min skuld till dig och din förträffliga orkester, och jag är lycklig öfver att kunna intyga, att jag endast är ett eko af hela pressen, då jag till dig och alla frambär mina lifligaste och erkännsammaste lyckönskningar.» L'Art musical innehåller Danbés fotografi och framhåller den förtjenst, han haft om att bringa Opera comiques orkester till den höjd, der den för närvarande befinner sig. Särskildt lofordas Danbé derför att han betydligt förbättrat orkestermedlemmarnes ställning i ekonomiskt hänseende. För närvarande är Danbé direktör Carvalhos högra hand och kan sägas vara meddirektör vid Opera comique.

— Wagners »Lohengrin» kommer snart att äfven i Paris gå öfver scenen, men ej på stora operan utan på Opera comique, hvars direktör M:r Carvalho afslutit kontrakt med herr Brandt för Wagnerska arfvingarnes räkning. Herr Brandt, son till den berömde teatermaskinisten som haft så stor del i den effektfulla framställningen af operorna i Bayreuth, är nyligen gift med Wagners styfdotter Daniéla von Bülow. — Att man i Paris börjar mer och mer förstå sig på Wagner bevisas deraf, att första akten af »Tristan och Isolde» under Lamoureux's ledning gifvits på Chateau d'Eau-teatern redan 3 gånger med kolossalt bifall.

— Opera populaire, som af staden åtnjuter en subvention af 300.000 frcs och derför har kunnat sätta ned sina pris så, att man till och med för 1 frcs kan få en god plats — dyraste platsen kostar 5 frcs — har den 7 Mars gifvit sin första novitet, en komisk opera i 3 akter: »Le Roman d'un jour». Text af Masson och Lafrique, musik af Anthiome, lärare vid konservatoriet. Operan är ett underhaltigt arbete särdeles hvad texten beträffar; musiken förråder snarare eleven än mästaren.

— Charles Gounod har komponerat musik till Byrons »Maid of Athens» och detta till förmån för mistress Black, hvilken som ung flicka vid namn Therese Macri inspirerade skalden till denna sång. Då nämligen Byron kom till Athen 1810, tog han in hos enkan till engelske konsuln Theodor Macri och blef förtrollad af hennes äldsta dotters, Thereses, skönhet. När han skulle lemna dem skref han dikten »Maid of Athens», som i glänsande färger målar skönhetens förtrollning. Då Gounod fick veta att denna Therese, nu Mstrs Black, lefver i fattiga omständigheter i en af Londons förstäder, komponerade han en melodi för »Maid of Athens».

London. Anton Dvorák dirigerade i medlet af Mars uppförandet af sitt Stabat Mater i Albert-Hall och var föremål för stor hyllning af den talrika publiken. Den upptill öppna circumflexen öfver r har vållat förlägenhet i tidningstryckerierna; på programmet stod namnet emellertid rätt tryckt, emedan direktionen för Albert-Hall låtit gjuta den krångliga bokstafven särskildt för programmet.

— Sacred Harmonic Society påtog sig nyligen den enorma uppgiften att under en och samma afton utföra Bachs hela Weinachts-Oratorium i 6 delar — ett stort tålamodsprof för ett modernt auditorium. Bach sjelf har aldrig ifrågasatt att detta verk skulle utföras på en gång; komponistens afsigt var att första delen skulle utföras på julafton (Weihnachtsabend), andra och tredje delarna på St. Thomas dag och derpå följande, fjerde delen på Nyårsdagen, femte på Söndagen derefter och sjette på Trettondagen. Man tror ej att företaget skall upprepas, churu utförandet var lyckadt.

— M:r F. H. Cowen har gifvit en konsert hvars program utgjordes af hans egna sånger, 23 stycken. En engelsk tidning liknar detta program vid en middagsmatsedel, som bjuder på socker, socker — ingenting annat än socker.

Rom. På Costenzi-teatern har man gifvit Marchettis »Ruy Blas» med fröken Synnerberg (Casilda), hvilken betecknas såsom teaterns förnämsta stöd.

Brüssel. Saint-Säens' bibliska dikt i 3 afdelningar: »Syndafloden» (Le deluge), har på en folkkonsert vunnit stort bifall.

— Första noviteten för säsongen på »Monnai»-teatern var Ernest Reyers »Sigurd», som nyligen gått öfver scenen med berättigad framgång. Partituret innehåller många verkligt framstående saker och en lysande uppsättning förhöjde det hela.

Meiningen. Hans von Bülow har efter den obehagliga sensation han väckt i Berlin (då han kallade operan »Cirkus Hülsen»), begärt sitt entledigande såsom intendent för hofmusiken i Meiningen. Återstår att se om hertigen beviljar hans afsked; i så fall kanske Tyskland går miste om sin förträffligaste Beethoven- och Brahms-orkester.

I Skotland, den ortodoxa protestantismens land, är en söndagskonsert en företeelse som betraktas med helt olika känslor, från den klerikala sidan såsom en gudsförsmädelse och från den fördomsfria befolkningens sida såsom en härlig söndagsnjutning. Det är ej många år sedan, då Madame Ilma di Murska i en söndagssocietet i Glasgow sjöng skuggarian ur »Dinorah» till stor förskräckelse för värdfolket, som man med all möda sökte öfvertyga att det var »sacred music» — kyrkomusik — hvilken till och med i Skotland är tillåten om söndagarne. Under senare tid har man dock genomdrifvit i Glasgow att på söndagar få hålla aftonkonserter, hvilka stå under ledning af mr Franz Groening, och merendels hafva till efterspel en from kollekt i silfver. Programmet består naturligtvis, för att ej störa landsfreden uteslutande af kyrkomusik eller sådan musik, som, om också endast på programmet, är öfverstruken med religiös fernissa. Så innehöll programmet till en nyligen gifven konsert: en serenad för stråkorkester af Henschel, vidare det »djupt religiösa verket», C-moll-symfonien af Beethoven, och romans ur ungersk Suite af Hofmann, hvilken, så vidt man vet, aldrig förr blifvit räknad till »kyrkomusik».

Frankfurt a. M. 80,000 mark under 5 år begär teaterbolaget i understöd åt Stora teatern under vilkor att af det, som under året ej går åt utaf subventionsmedlen, skall bildas en reservfond, uppgående till 80,000 mark, som med stadsstyrelsens bifall får användas i teaterns intresse.

Hamburg. Den 10 Mars uppfördes för första gången här P. E. Lange-Müllers »Spanska Studenter», komisk opera i 2 akter. Operan rönte väl ett välvilligt mottagande, men synes ej ha gjort synnerligt intryck. Musiken berömmes dock.

Spanien. Om norrmannen hr Krohns uppträdande på Filharmoniska sällskapets konsert i Sevilla yttrar El eco de Andalucia: »Hr K. sjöng med den utsökta smak som utmärker honom. Hans rena föredrag i förening med stämmans sköna klangfärg förskaffade honom rikt bifall och inropning.»

— I Madrid kom d. 3 febr. Svendsens Zorahayda till uppförande i Union musical-artistica och begärdes da capo af ett talrikt och intelligent publikum. På denna konsert uppfördes Sommar- och Vinterafton, två symfoniska bilder af Morphy, Spaniens Ivar Hallström. Samma sällskap, hvars president är Spaniens verksamme och högt aktade musikeditör D. Benito Zozaya, inbjuder till ny serie konserter, der Svendsen representeras genom sin oktett. — I allmänhet spelas nordiska tonverk i Spanien oftare än förr, en följd af de outtröttliga bemödanden af hr Gamborg Andresen, anställd vid legationen i Madrid.

Gounod komponerar för nästa musikfest i Birmingham ett oratorium »Mors et Vita» (Döden och Lifvet). En vän till Gounod, som hört några stycken ur detsamma, är af den meningen att det kommer att stå i spetsen af hans kompositioner, och komponisten sjelf är öfvertygad att det skall intaga en högre rang än hans sista oratorium »Redemption».

Dödsfall.

Franchomme, Auguste, berömd violoncellist och sedan 1846 professor vid konservatoriet i Paris, f. 1809 i Lille, afled nyligen i Paris, der han med violinisten Alard grundade den första föreningen för kammarmusik i Frankrike.

Hoffmann, Fredrik August, pianofabrikör, död 29 febr., var född den 23 maj 1827 i Neu Gersdorf i Sachsen och hade lärt yrket hos Breitkopf och Härtel i Leipzig. Redan i Tyskland känd för sin skicklighet såsom arbetare, kom H. 1850 till Sverige och erhöll anställning hos pianofabrikanten H. Sätherberg i Karlskrona. Han öfvertog 1859 A. Söderbergs pianofabrik härstädes. De af Hoffmann tillverkade taffelpianona hafva vunnit en ganska stark spridning i vårt land och utmärka sig så väl för soliditet som en god och fyllig ton. Då tafflarna kommo ur modet, började H. att sätta sig in uti nyare tiders konstruktion af pianinon, hvilket lyckades väl.

Hullah, John, engelsk komponist och sånglärare, f. 1812, d. i London d. 21 febr. Hullah, som i Paris studerade Wilhems metod för den populära sångundervisningen, har inlagt stor förtjenst i afseende på denna i England. Han var 1844—74 sångprofessor vid King's College och har utgifvit flera musikliterära arbeten, hvaribland »The history of modern music» (1862).

Stenhammar, O. F., kontrollör vid Stockholms packhusinspektion, tenorsångare, f. $^{11}/_{7}$ 1834, d. $^{1}/_{3}$ härstädes. Stenhammar, hvars präktiga tenorröst väckte mycken uppmärksamhet under hans studietid i Upsala, blef elev vid Kgl. teatern 1855—56 och debuterade sedan i Ruodis parti i »Wilhelm Tell» och som Manrico i »Trubaduren». Efter sångstudier i Paris, hvilka öfveransträngde hans röst, ingick S. vid tullverket 1865. Stenhammar var gift med den utmärkta operasångerskan Fredrika Andrée, hvars frånfälle 1881 var en stor förlust för vår operascen.

För Violin-Amatörer:

Hos alla Musik- och Bokhandlare:

Violinistens Repertoir.

Lätta och medelsvåra stycken för Violin och Piano.

N:o 1. Serenad, op. 56, af W. Th. Söderberg.
» 2. Romans, » 27, » »
» 3. Barcarole, af C. Reinecke, arr. af J. Tolbecque.
» 4. »Trojka», Rysk melodi, arr. af E. Å.
» 5. Romans, af C. Nordqvist.

Pris för hvarje nummer: **50 öre.**

Pianostämning

och **Reparationer** utföras på anmälan i

HUSS & BEERS Musikhandel.

RÖNISCH & GÖBEL'S

utmärkta

Pianos

ständigt i lager hos

JOHN JACOBSSON

18 Drottninggatan ***18***

Goda betalningsvilkor. — Äldre tagas i byte.

I Musik- och Bokhandeln har utkommit:

"EROTIKON"

5 Pianostycken

af

Emil Sjögren

Pris: **2 kronor.**

Detta häfte belönades med *första priset* vid den af Kgl. Hof-Musikhandel i Kjöbenhavn förra året anordnade täflan emellan nordiska kompositörer.

Stilfulla

PERMAR

till

Svensk Musiktidning

1883

(och föregående årgångar)

à 2 kronor

kunna erhållas genom alla Musik- och Bokhandlare samt finnas å lager i

Huss & Beers Musikhandel.

Gustaf Adolfs torg 8.

Herrar Bokhandlare

erhålla 25 proc. provision (i st. f. 20), om de före 1 maj d. å. insända betalning för reqvirerade exemplar af innevarande årgång af

Svensk Musiktidning.

På **P. M. SAHLSTRÖMS Bokhandels** i Linköping förlag har utkommit:

20 Qvartetter för Mansröster,

komponerade af

F. THORSELIUS.

Pris: ***2: 50.***

4 Sånger

för en röst och piano

af

Ivar Hallström.

1. Gondolier-Sång.
2. Svarta Svanor.
3. Vackra Sky.
4. En liten visa.

Pris: **1 kr. 50 öre.**

INNEHÅLL: C. W. F. Otto (med porträtt). Af *B.* — Till drillens naturhistoria. — Höra falskt eller sjunga falskt. — A. Rubinstein i Wien. — Följetong: Schwedische Antiwagnerianer. Af *A. L.* — Från scenen och konsertsalen. Af *A. L.* — Musikaliska Resebref. Af *R—n J—r.* — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1884.